

Sokkeldirektoratet

E-post: postboks@sodir.no

Deres ref.
SODIR 2025/89

Vår ref.
2025/171-2

Saksbehandler
Jan Henrik Sandberg, 976 82 469

Dato
30.04.2025

Forskrift om datainnsamling og dokumentasjon i mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen – Høringsuttalelse fra Norges Fiskarlag

Vi viser til Sokkeldirektoratets forslag til forskrift om datainnsamling og dokumentasjon ved marin gruvedrift på norsk kontinentalsokkel, med høringsfrist den 30. april. Den foreslåtte forskriften inneholder også bestemmelser som har til hensikt å ivareta andre brukere av havet, inkludert norske fiskere, ved gjennomføringen av slike undersøkelsesaktiviteter.

Norges Fiskarlags høringsuttalelse er utarbeidet i samarbeid med medlemslagene Nord Fiskarlag, Sør-Norges Fiskarlag og Fiskebåt.

Innspill fra Norges Fiskarlag:

Norske fiskere høster hvert år nærmere 2,5 millioner tonn sunn og klimavennlig sjømat, som eksporteres til mer enn 100 ulike land. Fiskeriene er basert på fornybar biologisk produksjon, og er derfor grunnleggende avhengige av et rent og rikt hav. Det skiller fiskerinæringa fra de fleste andre havbaserte næringer, inkludert marin gruvedrift.

Norges Fiskarlag ønsker en god og kunnskapsbasert sameksistens med andre næringer. Samtidig stiller vi krav om at ny virksomhet ikke må bygges opp på bekostning av havmiljø, sjømattrygghet, gyte- og oppvekstområder, fiskebestander og/eller fiskernes driftsgrunnlag og lønnsomhet.

I høringsnotatet vises det til: «*Konfliktpotensialet med fiskerivirksomhet er antatt å være mindre for mineralvirksomheten enn for petroleumsvirksomhet. Områdene som er aktuelle for undersøkelse og utvinning av havbunnsmineraler omfatter lite fiskerivirksomhet selv om det i visse områder vil kunne forekomme noe fiske*».

Også i konsekvensutredningen for marin gruvedrift ble påstått at:

«Konsekvensutredningen viste at med omfang av fiskeri og mulige arealkonflikter/virkninger av havbunnsmineralvirksomhet er det vanskelig å se for seg betydelige konsekvenser for fiskeriene innenfor det åpnete området».

Etter vårt syn er dessverre ikke påstandene ovenfor riktige.

Konsekvensutredningen ga aldri noen god beskrivelse av det totale omfanget av fiskeriene i det enorme området, som senere ble åpnet for marin gruvedrift. Selv om Fiskeridirektoratet utarbeidet en enkel tilleggsrapport i mars 2023 (*«Utenlandsk fiskeriaktivitet i deler av utredningsområdet hvor Norge ikke har fiskerijurisdiksjon»*), så omfattet heller ikke denne rapporten fiskerier med fartøy fra Færøyene, Portugal, Grønland og Russland.

Vi vet imidlertid at årlig landet volum fra norske fartøy i området som nå er åpnet for marin gruvedrift (unntatt Smutthavet) varierte mellom 70 000 og 260 000 tonn i perioden 2013–2019. Årlig fangstverdi varierte i samme periode mellom 0,5 – 1,6 milliarder NOK. Utenlandske fartøy fisket betydelig mer. Vi kan derfor ikke være enige i at dette er å regne som «ubetydelige fiskerier».

Det er heller ikke kun omfanget av selve fiskeriaktiviteten som er avgjørende. Marin gruvedrift, inkludert utslipp av slam og tungmetaller fra virksomheten, kan i tillegg påvirke gytesuksess, migrasjonsruter og fiskebestandenes tilgang på føde. Av den grunn kan bestander og fiskerier, også i stor avstand til selve tiltaket, påvirkes negativt.

Fiskarlagets faglige innspill har dessverre i svært liten grad blitt hensyntatt i forvaltningsprosessene. Viktigheten av å ivareta en god sjømattrygghet, ikke minst i forhold til utslipp av tungmetaller, har ikke engang blitt vurdert. Dette gjelder både i regjeringens konsekvensutredning, i beslutningen om åpning av areal og i det etterfølgende forslaget til utlysning av områder. Dette er nærmere dokumentert i våre høringsuttalelser til konsekvensutredningen og til forslaget til utlysning av leteområder/blokker (vedlagt).

Forskriftens kapittel 3 omhandler krav til gjennomføring av geofysiske undersøkelser, inkludert seismikk. Bestemmelsene er i stor grad sammenfallende med tilsvarende reguleringer i petroleumsforskriften (ressursforskriften), og skal bl.a. bidra til å ivareta fiskeriene.

I § 5 beskrives krav om fiskerikyndig person *«når det er nødvendig av hensyn til fiskerivirksomheten i området»*. I den forbindelse står det i høringsnotatet:

«...områdene som er aktuelle for undersøkelse og utvinning av havbunnsmineraler er mindre aktuelle for fiskerivirksomhet, selv om det i visse områder vil kunne forekomme noe fiske». Som vi har vist til ovenfor, så er dette en feilslutning (vel å merke dersom marin gruvedrift i våre farvann i framtiden blir startet opp). Vi ber derfor om at det legges opp til å ha fiskerikyndig om bord ved alle undersøkelser.

I §§ 10 og 11 beskrives den fiskerikyndiges rolle og aktivitet nærmere. Dette er en parallell til reguleringen av dette i petroleumsnæringen (jf. petroleumsforskriftens). Så vidt vi vet skal ressurforskriften på høring i løpet av 2025, og vi forutsetter at denne forskriften oppdateres i hht. evt. endringer som kommer ut av høringen.

§ 9. Vi har ikke endringsforslag i forhold til dette.

I § 11 i forslag står det også: «Loggen skal innen to uker etter endt undersøkelse sendes til Sokkeldirektoratet, Fiskeridirektoratet og Fiskeridirektoratets regionskontor i det aktuelle området». Fiskeridirektoratet er ikke lenger organisert med et slikt regionnivå. Sokkeldirektoratet oppfordres derfor til å avklare ordlyden i denne paragrafen med Fiskeridirektoratet.

Til slutt vil vi minne om at det ikke er påvist mineralforekomster i våre farvann per i dag, som det vil være bedriftsøkonomisk lønnsomt å utvinne. Så vidt vi erfarer er det svært tvilsomt om marin gruvedrift noen gang vil kunne bli en samfunnsøkonomisk lønnsom næring i Norge. Det er derfor oppsiktsvekkende at norske myndigheter ikke synes å ha lagt vekt på faglig informasjon om dette fra helt sentrale fagmiljø.

Oppstart av marin gruvedrift ser derfor ut til å bli helt avhengig av statlige subsidier/leterefusjon. Norges Fiskarlag mener det må være uaktuelt å subsidiere marin gruvedrift der hvor dette kan ødelegge for havmiljøet eller fortrenge en allerede etablert, lønnsom og bærekraftig fiskerinæring.

Norges Fiskarlag mener på dette grunnlaget vi nå må ta oss tid til å gjennomføre en prosess for potensiell marin gruvedrift i våre farvann, som også kan ha nødvendig tillit og troverdighet hos berørte parter. Norges internasjonale renommé som havnasjon, og som god forvalter av marine ressurser, bør ikke settes på spill. Etter vår oppfatning bør vi derfor først starte opp en prosess for kartlegging av naturtyper og miljøverdier i områder, som *kanskje* kan bli aktuelle for marin gruvedrift, i en fjern framtid.

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Sverre Johansen

Jan Henrik Sandberg

Kopi til: Medlemslag, Nærings- og fiskeridepartementet, Energidepartementet og Fiskeridirektoratet.

Vedlegg:

«Utlysning av områder for mineralutvinning på havbunnen». Høringsuttalelse fra Norges Fiskarlag, datert 26. september 2024.

«Konsekvensutredning for mineralvirksomhet på norsk sokkel». Høringsuttalelse fra Norges Fiskarlag, datert 27. januar 2023.

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.

